



Vår saksbehandler    Ellen Korvald, tlf. 32808728  
Vår referanse        2010/5251-126

UTVALG	UTVALGSSAK	MØTEDATO
Fylkesutvalget		

## Regional plan for Nordfjella - høring og offentlig ettersyn

Vedlegg:

1. Plankart: Regional plan for Nordfjella Høringsutgave 01.07.2013
2. Planrapport (med retningslinjer): Regional plan for Nordfjella. Høringsutgave 01.07.2013

*Fylkesutvalget i Buskerud vedtok 29. november 2011 Planprogram Regional plan for Nordfjella. Tilsvarende vedtak ble fattet fylkesutvalgene i Hordaland og i Sogn og Fjordane henholdsvis 10. november og 14. desember 2011. Styringsgruppa for planarbeidet har gjennomført en planprosess i henhold til hovedtrekkene i planprogrammet og samlet seg om et planforslag. Fylkesrådmannen anbefaler at fylkesutvalget vedtar å legge styringsgruppas planforslag ut til høring og offentlig ettersyn.*

### Forslag

1. Fylkesutvalget legger forslag til Regional plan for Nordfjella, datert 01.07.2013, ut til høring og offentlig ettersyn med høringsfrist 1. november 2013. Høringsdokumentene består av plankart og planrapport med retningslinjer.
2. Berørte kommuner, statlige etater med ansvarsfelt i planområdet, grunneierorganisasjoner, næringsorganisasjoner, natur-, miljø- og friluftorganisasjoner samt andre organisasjoner med interesser i området skal tilskrives om høringen. Høringen skal kunngjøres i alminnelig leste aviser i de berørte kommunene. Høringsdokumentene legges ut på internett.
3. Fylkesutvalget forutsetter at resultatet fra høringen blir drøftet i styringsgruppa og innarbeidet i revidert versjon før planen kommer til sluttbehandling i de tre fylkeskommunene. Saken skal da legges fram for de tre fylkesutvalgene som innstiller til sluttbehandlingen i de tre fylkestingene.
4. Høringen gjennomføres under forutsetning av likelydende vedtak i fylkesutvalgene i Hordaland og Sogn og Fjordane.

Buskerud fylkeskommune, 7. august 2013

Runar Hannevold  
fylkesrådmann

## **Bakgrunn for saken**

Miljøverndepartementet ga fylkeskommunene i brev datert 12. april 2007 i oppdrag å utarbeide en plan "for en helhetlig forvaltning av fjellområder som er spesielt viktige for villreins framtid i Norge". Planene skulle "fastsette langsiktig arealforvaltning som balanserer bruk og vern for de aktuelle fjellområdene med influensområder". Nordfjella er et av flere fjellområder der slike planer utarbeides.

Hordaland, Sogn og Fjordane og Buskerud fylkeskommuner samarbeider om å løse dette oppdraget for Nordfjella.

Planen involverer følgende kommuner

- ✓ Hol, Ål og Hemsedal i Buskerud fylke
- ✓ Voss og Ulvik i Hordaland fylke
- ✓ Aurland og Lærdal i Sogn og Fjordane fylke.

## **Planprosess**

Arbeidet ledes av en styringsgruppe satt sammen av alle ordførere (eller en annen sentral politiker) i de berørte kommunene, to fylkespolitikere fra hver av de tre fylkeskommunene, en person fra ledelsen ved hvert fylkesmannsembete, samt leder av villreinnemnda. Runolv Stegane fra Buskerud er leder i styringsgruppa, mens Mona Haugland Hellesnes fra Hordaland er nestleder.

En administrativ gruppe med deltakere fra de samme instansene følger også planprosjektet tett. Administrativ prosjektledelse sitter i Buskerud fylkeskommune.

Likelydende planprogram for Regional plan for Nordfjella ble vedtatt av fylkesutvalgene i alle tre fylker i november/desember 2011. Dette omhandler nasjonale, regionale og lokale føringer for planarbeidet og gir rammer for gjennomføring av planprosjektet. Planprogrammet er stort sett fulgt opp, men det er gjort nødvendige praktiske tilpasninger underveis.

En viktig føring for planarbeidet i hht. Miljøverndepartementets invitasjon, har vært å utarbeide en plan som både tar vare på villreinen og som legger til rette for næringsutvikling i fjellområdene. Likedan har felles kommunedelplan for villrein i Nordfjella fra 1998 gitt viktige føringer.

Det er gjennomført flere faglige utredninger som har styrket kunnskapsgrunnet for planarbeidet.

Kommunene har spilt en sentral rolle i utforming av planforslaget. De har gjennomført lokale prosesser for å "få på bordet" hva som er viktig lokalt, og fattet lokalpolitiske vedtak knyttet til dette. Fylkesmennene og villreinnemnda har også vært viktige premissgivere i dialogen om utforming av planforslaget.

En foreløpig drøftingsutgave av et samlet planforslag (datert januar 2013) var på intern høring til kommunene, fylkesmennene, villreinnemnda og fylkeskommunene (alle aktører i styringsgruppa) sist vinter og vår. Hensikten var at styringsgruppas medlemmer skulle ha mulighet til å sjekke ut forslaget "på hjemmebane". For kommunene var det viktig å se hvorledes deres innspill var håndtert inn i det samlede planforslaget, for de regionale aktørene var det viktig å påse at nasjonale føringer var godt nok ivaretatt. For alle aktørene var det viktig å se sine særlige ansvarsfelt i en større sammenheng.

Med bakgrunn i denne interne høringen ble planforslaget justert og drøftet i styringsgruppemøte 6. og 7. juni i år. Foreliggende planforslag innebærer en del kompromisser for å komme fram til enighet, men hele styringsgruppa stiller seg bak forslaget.

Rådmannen legger med dette fram styringsgruppas forslag til Regional plan for Nordfjella, datert 01.07.2013, for vedtak om høring og offentlig ettersyn.

## **Planforslaget**

**Plandokumentene** består av

- planrapport (med retningslinjer i kap. 6.3)
- plankart (M 1:150.000 i A1-format)

Planrapporten inneholder disse kapitlene:

1. Rammer for prosjektet
2. Mål for planarbeidet
3. Om lokalsamfunn, natur og kultur
4. Planprosess
5. Konkurrerende arealbruk
6. Planbeskrivelse
7. Handlingsplan
8. Konsekvensutredning

Planens viktigste føringer ligger i plankartet som viser ulike arealbrukssoner og i rapportens kap. 6 og kap. 7. Retningslinjene til arealdelen i kap. 6.3 er særlig sentrale.

Styringsgruppa fastsatte i planprogrammet en ytre grense for et utredningsområde. Planområdet ble i prosessen redusert i forhold til dette og utgjør nå 3753 km<sup>2</sup>.

**Hovedformålet med planarbeidet** er definert slik:

Hovedformålet med Regional plan for Nordfjella er å komme fram til en langsiktig og helhetlig strategi for bruk av arealer som er viktige leveområder for villreinen eller påvirker villreinens leveområder. Gjennom prosessen skal ulike brukerinteresser avveies med sikte på

- å sikre villreinen tilstrekkelige leveområder og langsiktig gode livsvilkår
- å bidra til gode muligheter for næringsutvikling basert på naturressurser og bygdeutvikling i lokalsamfunnene rundt Nordfjella
- å legge til rette for allment friluftsliv

#### **Hovedtrekk i planen**

Den interkommunale planen fra 1998 har dannet utgangspunkt for den regionale planen. Men oppdatert og ny kunnskap, lokale prosesser om planarbeidet, intern høring der styringsgruppas medlemmer hadde mulighet for "utsjekk" og drøfting i egne fora lokalt og regionalt, samt helhetsvurderinger i henhold til oppdraget, gir en noe annerledes plan enn 1998-planen.

En viktig forskjell fra 1998-planen er at det var/er en interkommunal plan med virkning som en kommuneplan. Den regionale planen er utformet etter prinsipper for regionale planer. Disse er ikke juridisk bindende. Det forventes at kommunene med bakgrunn i den regionale planens rammer utarbeider mer detaljerte og juridisk bindende kommuneplaner.

Plankartet er så langt praktisk mulig tilpasset Miljøverndepartementets nye (men foreløpige) nasjonale standard med tegneregler for regionale planer. Karttegnereglene er utformet med tanke på at dette er grovmaskede regionale arealsoner, og fargebruken skal vise at dette er noe annet enn kommuneplaner.

Arealene i Regional plan for Nordfjella er delt inn i følgende soner:

- Nasjonalt villreinområde
- Randområder
- Stasjonssteder
- Forsvarets områder

Planen er avgrenset slik at større utbyggingsområder ligger utenfor planområdet.

Ulikhetene mellom de fire ulike arealsoner er særlig knyttet til rammer for ferdsel, utmarksnæringer, samt noe til utbygging. De ulike sonene beskrives kort nedenfor.

<b>Arealsoner</b>	<b>Kort beskrivelse og viktige rammer</b>
Nasjonalt villreinområde (85,8% av arealet)	Omfatter de viktigste leveområdene for villreinstammen i Nordfjella, og skal ivareta villreinens arealbehov på både kort og lang sikt. Av hensyn til villreinen er dette den strengeste sonen.  Landbruket har rammevilkår som i ethvert LNF-område. Det skal ikke bygges nye fritidsboliger eller turisthytter. Det skal normalt ikke etableres nye stier

	og løyper.
Randområder (11,4% av arealet)	<p>Randområdene inkluderer leveområder for villrein som ikke er definert som nasjonalt villreinområde, samt en buffersone utenfor dette i Ål kommune.</p> <p>Dette er viktige områder for friluftsliv og ferdsel, og nye stier og løyper kan etableres.</p> <p>I denne sonen finnes en del hytteplaner som kan gjennomføres som planlagt, men det åpnes ikke for nye planer. Kommunene skal gi rammer for påbygg og tilbygg på etablerte fritidsboliger.</p> <p>Utmarksnæringer har videre rammer enn i nasjonalt villreinområde ved at Landbruk pluss næring, utenfor plan- og bygningslovens landbruksbegrep, kan etableres forutsettes at villreinens behov er tilstrekkelig ivaretatt.</p> <p>Generelt er rammene for aktiviteter mindre strenge enn i villreinområdet, men også her skal det tas hensyn til villrein.</p>
Stasjonssteder (0,3% av arealet)	Omfatter noen mindre steder langs Bergensbanen med togstopp og fritidssamfunn som naturlig inngår i planområdet. Kommunene kan her avklare videre utvikling i egne planer, men det forventes en forsiktig og stedstilpasset utvikling.
Forsvarets områder (2,6% av arealet)	Omfatter forsvarets skyte- og øvingsfelt på Mjølfjell, samt Øyradalen i Lærdal som Forsvaret bruker til sprenging. Regional plan henstiller her til å ta hensyn til villrein og friluftsliv.

Flere detaljer om de enkelte soner framgår av retningslinjenes §§ 2 og 3.

#### **Noen omdiskuterte og/eller viktige punkt:**

Generelt har styringsgruppa vært samstemt om svært mye i planen, men på noen punkt har meningene vært delte.

Grensen mellom villreinområde og randområde rundt Hallingskarvet, i Kvammadalen i Aurland og ved Systerskard i Hemsedal har vært mye drøftet:

- Ved Hallingskarvet konkluderte styringsgruppa med at det alt vesentlige av bremmen kan være randområde forutsatt at nye stier og løyper, av hensyn til villreinens arealbehov, i størst mulig grad legges langs ytterkanten av bremmen.
- I Kvammadalen er et område definert som randområde der reiselivsutvikling kan utredes og planlegges. Dette har tidligere vært villreinområde, men for Aurland kommune er det viktig å "nedgradere" dette for å kunne utrede og vurdere mulighetene for reiselivsutvikling her.
- Systerskard er også et tidligere villreinområde som nå defineres som randområde for å gi friluftaktiviteter et noe større handlingsrom.

Rammer for utmarksnæringer i fjellet har også vært grundig drøftet. I hele planområdet er landbrukets rammebetingelser som i ethvert Landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanene. Det innebærer at tradisjonelle utmarksnæringer og dessuten Landbruk pluss aktiviteter som inngår i Plan- og bygningslovens landbruksbegrep er mulig. I randområdene åpnes det for at kommunene dessuten på visse vilkår skal kunne planlegge for Landbruk pluss virksomhet som ikke inngår i plan- og bygningslovens landbruksbegrep. Veileder T 1443 fra Miljøverndepartementet og Landbruksdepartementet definerer dette nærmere.

Spørsmålet om mulighetene for tamreindrift i Nordfjella ble tidlig spilt inn i prosessen. Styringsgruppa har uten store motsetninger konkludert med at dette er uforenlig med villrein og følgelig ikke kan tillates.

#### **Virkning av planen**

Den regionale planen gir ikke juridisk binding, men retningslinjenes §1 fastslår at det regionale plankartet og retningslinjene er retningsgivende.

Tidligere vedtatte reguleringsplaner innenfor planområdet gjelder uavhengig av denne planen. Vedtatte kommune(del)planer gjelder inntil neste kommuneplanrevisjon.

### **Handlingsplan**

For at Regional plan for Nordfjella skal få den virkning den er ment å få, forutsettes det at alle aktører viderefører intensjonene og føringene i mer utdypende og bindende planlegging, i løpende forvaltning, gjennom dialog og ved at det gjennomføres nye kunnskapssøkende prosjekter. I handlingsplanen (kap. 7) er en rekke oppfølgingspunkt skissert.

Etter at den regionale planen er vedtatt, vil disse punktene bli utdypet i et oppfølgende handlingsprogram der faglige rammer, tid for gjennomføring, prosjektansvarlige og kostnader bli mer konkretisert. Handlingsprogrammet kan da bli noe justert. Det vil bli fremmet egen fylkespolitisk sak om handlingsprogrammet.

### **Konsekvensutredning**

Planrapportens kapittel 8 gir en konsekvensutredning i henhold til krav i plan- og bygningsloven og naturmangfoldloven. Kapitlet omhandler virkninger av planforslaget for samfunn og miljø, virkning av planavgrensning, virkning i enkeltområder, samt en særskilt vurdering etter naturmangfoldloven. Villrein og reiseliv er gitt særlig oppmerksomhet.

### **Konklusjon**

Fylkesrådmannen mener framlagte planforslag svarer på oppdraget opprinnelig gitt i Miljøverndepartementets oppdragsbrev fra 12. april 2007 og fylkesutvalgets planprogram fra høsten 2011.

Fylkesrådmannen anbefaler at vedlagte Regional plan for Nordfjella vedtas lagt ut for høring og offentlig ettersyn.

Dersom fylkesutvalget er uenig i planforslaget eller forslag til vedtak, anbefaler fylkesrådmannen at fylkesutvalget sender saken tilbake med endringsforslag. Styringsgruppa bør da kalles inn igjen for å vurdere endringsforslag og deretter fremme nytt omforent forslag. Dette fordi det er helt nødvendig at de tre fylkene sender identiske planforslag på høring.

Fylkesrådmannen minner også om at dette er en høring, og at eventuelle endringsforslag enklest kan håndteres etter høringen i lys av innkomne høringsuttalelser.

Det legges opp til at styringsgruppa drøfter høringsuttalelsene og utarbeider en revidert versjon med bakgrunn i høringen før saken legges fram for fylkespolitisk sluttbehandling.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

- Planprogram Regional plan for Nordfjella 2013-2025: [http://www.regionalplan-nordfjella.no/uploads/Planprogram%20Nordfjella Styringsgruppas%20anbefaling 22.08.11.N.pdf](http://www.regionalplan-nordfjella.no/uploads/Planprogram%20Nordfjella%20Styringsgruppas%20anbefaling%2022.08.11.N.pdf)
- Annen informasjon om planprosjektet: [www.regionalplan-nordfjella.no](http://www.regionalplan-nordfjella.no)